

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту Закону України «Про особливості управління об'єктами
державної власності в лісовій галузі та порядок утворення та діяльності
спеціалізованого державного лісогосподарського акціонерного товариства
«Ліси України»

I. Визначення проблеми

Незбалансованість системи правовідносин, недосконалий розподіл функцій управління, дисбаланс фінансового забезпечення, низький рівень довіри до лісового господарства, значні негативні наслідки військових дій створили умови для неможливості здійснення господарської діяльності на понад 20 відсотках лісового фонду України. Близько 397 лісництв на території 10 областей України є постраждалими, тисячі гектарів лісів зруйновано внаслідок пожеж. Попередні збитки галузі оцінюються понад 1 млрд дол США.

Відновлення ефективності управління лісовою галуззю потребує значних фінансових ресурсів.

Разом з тим, на виконання Закону України «Про управління об'єктами державної власності», пункту 3 Указу Президента від 7 червня 2021 року № 228/2021 «Про деякі заходи щодо збереження та відтворення лісів», Державної стратегії управління лісами України до 2035 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1777-р, постанови Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1003 «Деякі питання реформування управління лісової галузі» передбачено проведення комплексного реформування лісового господарства, шляхом утворення спеціалізованого державного лісогосподарського акціонерного товариства.

Постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 № 1003 “Деякі питання реформування управління лісової галузі” передбачено розробити спеціалізований законопроект щодо управління об'єктами державної власності в лісовій галузі та порядок утворення та діяльності спеціалізованого державного лісогосподарського акціонерного товариства.

Реалізація реформи щодо управління об'єктами державної власності в лісовій галузі, планується з використанням найкращих практик країн Європейського Союзу, зокрема: Польщі (*Державний холдинг “Łasy Państwowe”*), Словаччини (*Державне підприємство “LESY Slovenskej republiky, Š. P.”*), Фінляндії (*Державне підприємство “Metsähallitus”*), Литви (*Державне підприємство “Valstybinis miškų urėdija”*) та іншими країнами Європейського союзу (далі – ЄС), де управління лісами здійснюється єдиними корпоративними державними компаніями. Їх успішний досвід допоможе створити ефективну та успішну модель управління лісовою галуззю в Україні.

В розробленому проекті Закону передбачено захисні інструменти щодо неможливості вчинення будь-яких дій по відношенню до відчуження лісових ресурсів з державної власності. Зокрема, проект Закону передбачає, що набуті державою в результаті утворення Акціонерного товариства акції не підлягають приватизації, а об'єкти управління державної власності в лісовій галузі, які не увійшли до статутного капіталу Акціонерного товариства (право постійного користування земельними ділянками лісогосподарського призначення, ліси на

землях державної власності, надані в постійне користування, лісові ділянки, які виділені в довгострокове та короткострокове тимчасове користування та інші об'єкти управління) не підлягають відчуженню, приватизації та передачі в концесію. Такі об'єкти не можуть бути предметом застави та на них не можуть накладатись інші обмежувальні заходи. Таким чином, створення Акціонерного товариства запроваджує лише корпоративну реформу управління лісовою галуззю України, яка відповідає Закону України “Про акціонерні товариства”.

Створення Акціонерного товариства надасть можливість підвищити ефективність управління для господарюючого суб'єкта державного сектора економіки, впровадження міжнародної корпоративної практики дозволить збільшити економічні показники діяльності лісової галузі.

Зміна підходів до управління, створить ефективні умови для забезпечення охорони та захисту лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкоджень внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу та інших правопорушень лісового та природного законодавства. Також така реформа відкриває можливості для залучення інвестицій, а одержані кошти спрямовувати на відновлення пошкодженої інфраструктури внаслідок військової агресії російської федерації проти України та збалансувати фінансування лісгосподарської діяльності на всій території України.

Внаслідок проведення реформи вирішиться конфлікт інтересів між органами державної влади у частині розмежування господарських та контролюючих функцій, про що неодноразово у звітах наголошували експерти ЄС. Планується, що Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України – формує державну політику у сфері лісового господарства, Держлісагентство – реалізує політику, здійснює дозвільні та контрольні функції у частині видачі лісорубних квитків, сертифікатів про походження лісоматеріалів та інших документів дозвільного характеру, а ПАТ “Ліси України” здійснює господарську діяльність та стає постійним лісокористувачем.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
У тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані, а діючий Порядок перетворення державного унітарного комерційного підприємства в акціонерне товариство, затверджений постановою

Кабінету Міністрів України від 29.08.2012 № 802 є недосконалим, та не враховує специфіку господарської діяльності в лісовій галузі.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

- забезпечення сталого та ефективного розвитку лісового господарства;
- вирівнювання фінансового дисбалансу в галузі;
- ведення лісового господарства з використанням найкращих світових практик та країн Європейського Союзу;
- збільшення інвестиційної привабливості;
- вирішення конфлікту розподілу функцій у лісовій галузі;
- підвищення ефективності прийняття управлінських рішень в лісовій галузі.
- можливість акумулювання та перерозподілу фінансових ресурсів від більше заліснених (ресурсних територій) до менш заліснених (не ресурсних);
- можливість залучення фінансових ресурсів (отримання внутрішніх та зовнішніх кредитів на вигідних умовах, грантів, коштів ЄС на впровадження інноваційно-інвестиційних проектів закупівлю дороговартісних лісовирушувальних комплексів, обладнання для пожежогасіння)

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час.	Не забезпечує досягнення цілей державного регулювання, передбачених у Розділі II аналізу регуляторного впливу.
Альтернатива 2 Прийняття проекту Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в лісовій галузі та порядок утворення та діяльності спеціалізованого державного лісогосподарського акціонерного товариства «Ліси України»	Забезпечує досягнення цілей, передбачених в Розділі II аналізу регуляторного впливу. Проект Закону визначає процедуру утворення та функціонування спеціалізованого державного лісогосподарського акціонерного товариства «Ліси України», 100 відсотків акцій якого належать державі, та встановлює порядок управління і розпорядження його майном, формування статутного капіталу, функціонування Акціонерного товариства, фінансово-господарської діяльності, а також визначає особливості здійснення охорони та захисту лісів. Засновником Акціонерного товариства є держава в особі Кабінету Міністрів України, який приймає рішення про створення Акціонерного товариства і здійснює управління державними корпоративними правами Акціонерного товариства.

2. Оцінка обраних альтернативних способів досягнення цілей
Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження status quo	Відсутні	1. Фінансовий дисбаланс в лісовій галузі не буде ліквідовано. 2. Не розмежовано дозвільні, господарюючи та контролюючі функції. 3. Не можливість залучення фінансових ресурсів; 4. Складність прийняття управлінських рішень.
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проекту Закону	1. Підвищення ефективності діяльності та рентабельності ПАТ “Ліси України”; 2. Збільшення надходжень до Державного бюджету України за рахунок виплати дивідендів та податків до бюджетів усіх рівнів; 3. Підвищення ефективності прийняття управлінських рішень в лісовій галузі; 4. Ліквідація фінансових дисбалансів в галузі; 5. Можливість акумулювання та перерозподілу фінансових ресурсів від більше заліснених (ресурсних територій) до менш заліснених (не ресурсних); 6. Можливість залучення фінансових ресурсів (отримання внутрішніх та зовнішніх кредитів на вигідних умовах, грантів, коштів ЄС на впровадження інноваційно-інвестиційних проектів закупівлю дороговартісних лісовирущувальних	В межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України у відповідному році на фінансування центральних органів виконавчої влади. В межах коштів, одержаних в результаті господарської діяльності ДП “Ліси України”.

	комплексів, обладнання для пожежогасіння); 7. Запровадження єдиних підходів до управління лісовими ресурсами України; 8. Відновлення лісів та подолання наслідків військових дій.	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Збереження status quo	Без змін.	Без змін.
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проекту Закону	1. Створення нових робочих місць. 2. Підвищення довіри громадян до системи управління лісовою галуззю. 3. Прозорість і відкритість діяльності лісової галузі у частині відкритості фінансової звітності, цифровізації. 4. Збільшення лісистості, за рахунок залучення інвестицій та створення нових лісів для майбутніх поколінь. 5. Покращення здійснення заходів з охорони та захисту лісів від незаконних рубок, шкідників та пожеж.	Без змін.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання (з основним видом діяльності згідно з КВЕД «02.20», одиниць	1	-	-	-	1

Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100%	-	-	-	100%
--	------	---	---	---	------

Вимоги регулювання стосуватимуться лише одного великого суб'єкта господарювання – спеціалізованого державного лісгосподарського акціонерного товариства «Ліси України», яке буде утворене внаслідок реорганізації (перетворення) державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Не передбачаються	Без змін
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проекту Закону	1. Можливість здійснювати повноцінну діяльність в сфері міжнародних відносин та впровадження найкращих практик Європейського зеленого курсу; 2. Запровадження єдиних підходів до управління лісовими ресурсами України; 3. Підвищення ефективності прийняття управлінських рішень в лісовій галузі; 4. Підвищення ефективності господарської діяльності та рентабельності; 5. Можливість стратегічного планування розвитку Акціонерного товариства та розробки планів розвитку на відповідні роки;	Прогнозуються лише незначні витрати, виключно у перший рік регулювання, на ознайомлення з новим регулюванням, а саме: 40, 46 грн*. Інші додаткові адміністративні витрати відсутні.

6. За рахунок збільшення доходів від господарської діяльності, можливість самостійно розпоряджатися фінансовими ресурсами та створювати фонди лісовідновлення та лісорозведення, капітального будівництва, охорони і захисту лісів, протипожежних заходів, цифровізації, гарантування позик, амортизаційний фонд, резервний фонд, фонд розвитку інновацій і наукових досліджень та інші фонди передбачені статутом Акціонерного товариства;

7. Можливість залучення фінансових ресурсів (отримання внутрішніх та зовнішніх кредитів на вигідних умовах, грантів, коштів ЄС на впровадження інноваційно-інвестиційних проектів закупівлю дороговартісних лісовирущувальних комплексів, обладнання для пожежогасіння);

8. Можливість створення та запровадження нових фінансових інструментів в тому

	числі карбонових сертифікатів), спрямованих на зменшення емісії та збільшення абсорбції вуглекислого газу лісами (поглиначами вуглецю). 9. Підвищить рівень оперативності та ефективності роботи; 10. Усунення корупційних ризиків.	
--	--	--

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Збереження status quo	1	Ця альтернатива не вирішує описані проблеми, що існують у регуляторному середовищі.
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проекту Закону	4	Така альтернатива є найбільш оптимальною, досягає цілей державного регулювання та надасть можливість для забезпечення сталого та ефективного розвитку лісового господарства з використанням найкращих світових практик з залученням різноманітних фінансових інструментів.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)
Альтернатива 1 Збереження status quo	Для держави: відсутні.	Для держави: без змін. Для громадян: без змін.

	Для громадян: без змін. Для суб'єктів господарювання: відсутні.	Для суб'єктів господарювання: без змін.
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проекту Закону	Для держави: 1. Підвищення ефективності діяльності та рентабельності ПАТ “Ліси України”; 2. Збільшення надходжень до Державного бюджету України за рахунок виплати дивідендів та податків до бюджетів усіх рівнів; 3. Підвищення ефективності прийняття управлінських рішень в лісовій галузі; 4. Ліквідація фінансових дисбалансів в галузі; 5. Можливість акумулювання та перерозподілу фінансових ресурсів від більше заліснених (ресурсних територій) до менш заліснених (не ресурсних); 6. Можливість залучення фінансових ресурсів (отримання внутрішніх та зовнішніх кредитів на вигідних умовах, грантів, коштів ЄС на впровадження інноваційно-інвестиційних	Для держави: В межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України у відповідному році на фінансування центральних органів виконавчої влади. В межах коштів, одержаних в результаті господарської діяльності ДП “Ліси України”. За кошти міжнародної технічної допомоги. Для громадян: без змін. Для суб'єктів господарювання: Прогнозуються лише незначні витрати, виключно у перший рік регулювання, на ознайомлення з новим регулюванням, а саме: 40, 46 грн*. Інші додаткові адміністративні витрати відсутні.

проектів закупівлю дороговартісних лісовирущувальних комплексів, обладнання для пожежогасіння);
 7. Запровадження єдиних підходів до управління лісовими ресурсами України;
 8. Цифровізація лісової галузі;
 9. Відновлення лісів та подолання наслідків військових дій;
 10. Зменшення корупційних ризиків.

Для громадян:

1. Створення нових робочих місць.
2. Підвищення довіри громадян до системи управління лісовою галуззю.
3. Прозорість і відкритість діяльності лісової галузі у частині відкритості фінансової звітності, цифровізації.
4. Збільшення лісистості, за рахунок залучення інвестицій та створення нових лісів для майбутніх поколінь.
5. Покращення здійснення заходів з охорони та захисту лісів від незаконних рубок, шкідників та пожеж.

Для суб'єктів господарювання:

	1. Можливість здійснювати повноцінну діяльність в сфері міжнародних відносин та впровадження найкращих практик Європейського зеленого курсу; 2. Запровадження єдиних підходів до управління лісовими ресурсами України; 3. Підвищення ефективності прийняття управлінських рішень в лісовій галузі; 4. Підвищення ефективності господарської діяльності та рентабельності; 5. Можливість стратегічного планування розвитку Акціонерного товариства та розробки планів розвитку на відповідні роки; 6. За рахунок збільшення доходів від господарської діяльності, можливість самостійно розпоряджатися фінансовими ресурсами та створювати фонди лісовідновлення та лісорозведення, капітального будівництва, охорони і захисту лісів,	
--	--	--

	протипожежних заходів, цифровізації, гарантування позик, амортизаційний фонд, резервний фонд, фонд розвитку інновацій і наукових досліджень та інші фонди передбачені статутом Акціонерного товариства; 7. Можливість залучення фінансових ресурсів (отримання внутрішніх та зовнішніх кредитів на вигідних умовах, грантів, коштів ЄС на впровадження інноваційно-інвестиційних проектів закупівлю дороговартісних лісовирущувальних комплексів, обладнання для пожежогасіння); 8. Можливість створення та запровадження нових фінансових інструментів в тому числі карбонових сертифікатів), спрямованих на зменшення емісії та збільшення абсорбції вуглекислого газу лісами (поглиначами вуглецю). 9. Підвищить рівень оперативності та ефективності роботи; 10. Усунення корупційних ризиків.	
--	---	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Збереження status quo	Альтернатива є неприйнятною, оскільки не вирішує вказані проблеми, наслідки яких будуть з часом тільки загострюватись.	Відсутній.
Альтернатива 2 Прийняття запропонованого проекту Закону	Альтернатива є прийнятною, оскільки вирішення вказаних проблем дозволить: збільшити надходження до Державного бюджету України за рахунок залучення інвестицій; створити нові робочі місця; забезпечити прозоре та ефективне управління галуззю лісового господарства..	Відсутній.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізми, які забезпечать розв'язання проблеми

Механізм, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в лісовій галузі та порядок утворення та діяльності спеціалізованого державного лісогосподарського акціонерного товариства «Ліси України».

Організаційні заходи для впровадження регулювання

Прийняття та оприлюднення регуляторного акту у встановленому порядку забезпечить доведення їх вимог до відома суб'єктів господарювання, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Прийняття проекту акту забезпечує досягнення визначених цілей та сприятиме поліпшенню регуляторного середовища та інвестиційного клімату в Україні.

Заходи, які необхідно здійснити суб'єктам господарювання: ознайомитися з новим регулюванням (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет).

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Відповідно, розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування згідно з додатком 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не проводився.

Дане регулювання спрямоване виключно на роз'яснення існуючих вимог.

Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання (Додаток 4 (Тест малого підприємництва) до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта), не проводився, оскільки проектом акту не запроваджується нове обов'язкове регулювання на суб'єктів малого підприємництва. Оцінка витрат здійснена в рамках розділ Аналізу регуляторного впливу "Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання".

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежується в часі. Зміна терміну дії регуляторного акта можлива у разі зміни нормативно-правових актів чи законодавчих актів України.

Строк набрання чинності регуляторного акта, з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Виходячи з цілей державного регулювання, визначеної у другому розділі аналізу регуляторного впливу, для відстеження результативності цього регуляторного акта обрано такі показники:

1. ДП "Ліси України" реорганізовано шляхом перетворення в ПАТ "Ліси України";

2. ПАТ "Ліси України" отримало свідоцтво про реєстрацію випуску акцій, 100 % яких належать державі;

3. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта: прогнозується збільшення надходжень на 20 %.

4. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта: 1 суб'єкт господарювання;

5. Розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта – 40,46 грн (низький);

6. Збільшення лісистості України на 7 %, внаслідок ефективної діяльності ПАТ "Ліси України";

7. Залучення інвестицій у розвиток господарської діяльності на 20 %;

8. Оновлення засобів виробництва на 70 %.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься через 1 рік після набрання чинності регуляторного акта, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюється через рік після набрання чинності регуляторного акту, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом. У процесі відстеження встановлюється кількісне та якісне значення для кожного показника результативності, визначеного під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Періодичні відстеження результативності регуляторного акта здійснюються раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Для відстеження результативності будуть використовуватися дані, отримані за результатами перевірок, проведених Держлісагентства та його територіальними органами, отримання звітів.

**Голова Державного
агентства лісових ресурсів
України**

Юрій БОЛОХОВЕЦЬ

«____» _____ 2023 р.